

Folkhälsorådet
Töreboda
Verksamhetsberättelse
2010

Innehåll

Törebodas folkhälsoråd	3
Prioriterade områden	4
Ekonomisk och social trygghet.....	4
Samverkan med frivilligorganisationer	4
Gemensamt brottförebyggande råd.....	4
Uppföljning.....	4
Våld i nära relationer	5
Psykisk livräddning.....	5
Barn och ungas uppväxtvillkor	6
Stöttning till hälsofrämjande arbeten.....	6
Familjecentralen Spindeln	6
Stödja utvecklingen av föräldrastöd	7
Miljöer och produkter.....	8
En säker och trygg kommun.....	8
Barnsäkerhet.....	8
Säkerhetsgruppen för Äldre och Funktionshindrade.....	9
Hälsofrämjande hälso och sjukvård	10
Internt hälsoråd	10
Fysisk aktivitet.....	10
Vandrande skolbussar	10
Klassutmaning	11
Uppföljning.....	11
Cykla och gå till jobbet	11
Mösatrampet	11
Stavgångsgrupper och stegräknargrupper	12

Hälsoslingan Töreturen	12
Matvanor och livsmedel	12
Goda matvanor på högstadiet	12
Skolmatsakademin	13
Tobak, alkohol, narkotika, dopning och spel	14
Antilångningskampanj	14
Social marketing.....	14
ÖPP.....	14
Sista natten med gänget	15
Antitobaksinsatser	15
Fokusområde för folkhälsoenheten Skaraborg	16
Föreläsningsserie Livsstil och hälsa, Kommuner i samverkan	16
Gemensam utbildningsdag för Folkhälsoråden inom Kommuner i samverkan	17
Budget	17

Inledning

Folkhälsorådet i Töreboda bedrivs i samverkan mellan Töreboda kommun och Västra Götalandsregionen, hälso- och sjukvårdsnämnden Östra Skaraborg. Samverkan regleras i ett avtal vars syfte är att utveckla det lokala folkhälsoarbetet. Det centrala organet för detta är Folkhälsorådet. Folkhälsorådets roll är att stötta, utveckla och samordna det lokala folkhälsoarbetet samt verka för att folkhälsofrågorna integreras i förvaltningarnas verksamhet. De aktörer som är involverade i det lokala folkhälsoarbetet är primärvård, kommun, näringsliv samt idella organisationer. I föreliggande verksamhetsberättelse redogörs folkhälsoarbete som har sin utgångspunkt från folkhälsorådet med dess arbetsgrupper och som har skett i samverkan med övriga aktörer samt är kopplat till folkhälsorådets verksamhetsplan med budget för 2010. Folkhälsorådet har under året haft fem protokollförda sammanträden samt en gemensam utvecklingsdag tillsammans med folkhälsoråden i *kommuner i samverkan*.

Törebodas folkhälsoråd

Folkhälsorådet i Töreboda inordnas direkt under kommunstyrelsen. Ledamöterna representerar samtliga nämnder i kommunen. Sammansättning under året såg ut på följande sätt:

Ledamöter	Linn Brandström, ordförande Folkhälsorådet, Barn och utbildningsnämnden Berith Bergman, Kommunstyrelsen Karl-Johan Gustafson, Socialnämnden Göran Johansson, Miljö och Byggnadsnämnden Anne-Marie Lundin, Tekniska nämnden
Ledamöter	Ann-Charlotte Karlsson, vice ordförande Folkhälsorådet, Hälso- och sjukvårdsnämnden Östra Skaraborg Bengt Sjöberg, Hälso- och sjukvårdsnämnden Östra Skaraborg
Tjänstemän	Tommy Sandberg, Kommunchef Monica Hävner, Utvecklingsledare Kristina Folkesson, Biståndsbedömare Kerstin Malm – Tronstad, Vårdcentralschef Pia Gustavsson , Folkhälsoplanerare Eva Berdenius, MTG teknik Elisabeth Magnusson, Polis

Prioriterade områden

Nedan följer en redogörelse över folkhälsorådets prioriterade områden. Redogörelsen utgår ifrån de nationella målområdena.

Ekonomisk och social trygghet

Samverkan med frivilligorganisationer

Verksamhetsmål

Att tillsammans med frivilliga krafter skapa dialog och samarbete. Att stötta nätverk som skapar relationer mellan ungdomar och vuxna.

Uppföljning

Ingen träff med frivilligorganisationer har anordnats. Dialog och samtal har förts i Folkhälsoråd och arbetsgrupper med syfte att hitta sätt att stötta föreningarna på ett sådant sätt att det gagnar ungdomarna direkt. Denna dialog kommer att fortsätta under näskommande år.

Gemensamt brottförebyggande råd

Verksamhetsmål

Mariestad och Töreboda kommuner ska upplevas som säkra och trygga.

- Verka för trygghetsskapande åtgärder.
- Regelbundet följa brottsstatistiken.
- Verka för att medborgare i Mariestads och Töreboda ska bli delaktiga i det brottförebyggande och trygghetsskapande arbetet.
- Informera om hur man förebygger brott.
- Verka för att överenskommelsen mellan kommunen och polisen drivs framåt

Uppföljning

Ett gemensamt brottförebyggande råd (BRÅ) i Mariestad och Törebodas kommuner. BRÅ har under året haft sex möten med arbetsgruppen och fyra möten med styrgruppen. Ett gemensamt möte BRÅ arbetsgrupp och BRÅ styrgrupp. Brå har även varit representerade vid Företagarnas frukostmöten för att informera och arbeta för och utveckla samarbetet med näringslivet. Under året har BRÅ bjudit in representanter från olika verksamheter för att presentera och informera om Kvinnofrid, Medling och Brottsofferjouren.

I slutet av 2010 reviderades samverkansavtalen med polisen för de båda kommunerna. Arbetet har genomförts utifrån samverkansavtalets handlingsplan. För mer information se BRÅ verksamhetsberättelse 2010.

I mars arrangerade BRÅ en informationskväll för kontaktpersoner i Grannsamverkan i Mariestad och Töreboda ca 80 kontaktpersoner deltog. I Töreboda har grannsamverkan under året fått nya områden i Älgårås och arbetet fortsätter med nya trygghets träffar i Älgårås. Folkhälsoplaneraren gör två brev utskick per år till kontaktpersonerna med information och brottsstatistik.

Arbetet med en initiering av en belysningsgrupp startades upp under året och fortsätter.

Mariestad och Töreboda har gemensamt deltagit i kampanjen *Stoppa langningen* initierad av Länsstyrelsen och Polismyndigheten i Västra Götalands län. Uppsättning av affischer, samt pluggannonser i tidningen genomfördes under perioden 30 maj – 13 juni.

I samband med kampanjen stod BRÅ, Polis, IOGT-NTO utanför Systembolagen och informerade. Vi hade även en gemensam pressinformation.

Våld i nära relationer

Verksamhetsmål

Att inleda samtal med den befintliga arbetsgrupp som finns inom *kommuner i samverkan*. Diskutera på vilket sätt Folkhälsorådet kan vara behjälpliga att stötta deras arbete.

Uppföljning

Dialog har inletts med denna grupp. Under våren 2011 kommer Folkhälsoplanerare att bjudas in till möte för diskussion kring dessa frågor.

Psykisk livräddning

Verksamhetsmål

Att inleda dialog med berörda parter samt erbjuda informationstillfällen för personal inom förvaltningarna tillsammans med *Kommuner i samverkan*.

Uppföljning

Under 2010 startades en gemensam arbetsgrupp för psykisk hälsa och suicidprevention i Mariestad, Töreboda och Gullspångs kommuner. I arbetsgruppen finns representanter från skola, socialtjänst och folkhälsoenheten i de tre kommunerna Syftet är att arbeta förebyggande mot psykisk hälsa och suicid med fokus på barn och ungdomar. Under året påbörjades ett planeringsarbete för tre utbildningsdagar i psykisk livräddning för personer som jobbar med barn och ungdomar.

Personal inom Töreboda kommuns äldreomsorg deltog när Mariestads kommun arrangerade en utbildningsdag med fokus på äldres hälsa - *När Livet mist sin mening - Psykisk ohälsa hos äldre*.

Barn och ungas uppväxtvillkor

Arbetsgruppen för barn och ungdomars hälsa

Verksamhetsmål

Att stötta verksamheter som arbetar med barn och ungdomar i kommunen för utveckling det främjande och förebyggande arbetet.

Uppföljning

Arbetsgruppen för barn och ungdomars hälsa har under året haft 11 möten. Gruppen består av representanter från både region och kommun. Under 2010 har gruppens mål och syftet med nätverket diskuterats. Det som framkommit är att gruppen ska arbeta åldersmässigt och fokusera på att utveckla föräldrastödet samt stödet till barnen och ungdomarna själva. Detta främjar och förebygger både den psykiska och fysiska hälsan vilket är syftet.

Vi har tillsammans med Karolinska institutet sökt pengar från Folkhälsoinstitutet för att få stöttning i utvecklingen av det generella föräldrastödet. Detta gjordes tillsammans med *Kommuner i samverkan* med Töreboda som sökande kommun.

Vi genomförde under april månad två föreläsningar på Teatern. Föreläsare var Anna Gerge och fokus låg på barns psykiska hälsa. Samtlig förskolepersonal samt skolpersonal deltog.

Lekplatsprojektet som påbörjades 2008 stod klar under våren. Invigningen skedde den 6 juni 2010. Ansvaret att utveckla lekplatsen ytterligare samt eventuellt genomföra liknande projekt överlämnas till arbetsgruppen för barn och ungdomars säkerhet. Detta delvis för att ansvarig för lekplatserna i kommunen ingår i denna grupp.

Stöttning till hälsofrämjande arbeten

Ett projekt som denna arbetsgrupp har drivit även under ett antal år är att det finns möjlighet för verksamheter att söka pengar för utveckling av arbeten som handlar om förebyggande och främjande insatser för barn och ungdomars hälsa. Det avsattes även i år 20.000 till detta ändamål och avsikten var att ytterligare betona vikten av att det arbete som gjordes blev långsiktigt och varaktigt. Information om detta skickades ut i slutet av 2009 och verksamheterna fick möjlighet att presentera sina projektidéer och söka bidrag för dess genomförande under nästa år 2010. Det inkom två ansökningar varav en av dessa beviljades. Förskoleverksamheten i Töreboda kommun fick stöttning med 10 000 till sitt arbete med metoden SET.

Familjecentralen Spindeln

Verksamhetsmål

Att utveckla föräldragrupperna och därigenom skapa tryggare familjer. De delar som Folkhälsorådet stöttar gällande familjecentralens arbete handlar främst om promenadgrupper och gruppverksamhet för unga föräldrar.

Uppföljning

Spindeln består av olika gruppverksamheter för föräldrar. En av dessa är *Fredagsgruppen*. Där erbjuds *unga* föräldrar med barn, regelbundna träffar för råd och stöd i familjens vardag. Gruppen har bestått av föräldrar och barn som ej har förskoleplats samt gravida. Flera olika yrkesgrupper deltar med olika teman. Under året 2010 har det varit ett tjugotal deltagare. Antalet tillfällen har varit 30 st. De olika teman som erbjudits är: Graviditet, barns utveckling, förhållningssätt, gränssättning, barnolycksfall, barnsjukdomar, sömn, mat, ekonomi, relationer och hälsa. Syftet har också varit att skapa nya nätverk och att vilja delta i den öppna verksamheten. Varje tillfälle innehåller någon form av förtäring, t.ex. soppa, sallad, korv eller smörgås, varje förälder betalar 10 kronor. Vi har gjort studiebesök på olika förskolor och informerat om hur barnomsorgsansökan går till. Avslutning med en utflykt. Som uppföljning har deltagarna fått fylla i enkäter. Dels för att se vad de tycker om genomförd aktivitet samt för att ge möjligheten för personalen att utveckla verksamheten ytterligare genom att deltagarna delger dem sina tankar.

Vidare har det funnits en promenadgrupp, under vår och höst har föräldrar promenerat tillsammans. Alla deltagare har fått stegräknare. Promenaden avslutas med samtalsstund.

Barnsäkerhetsutbildningen fortskrider som tidigare. Kostnadsmässigt så ligger dock denna nu i ordinarie verksamhet.

Under uppmärksamhetsveckan i maj månad så samarbetade familjecentral och folkhälsoråd genom att familjecentralen genomförde tematräffar kring kost och fysisk aktivitet. Det visades film samt affischerades.

Stödja utvecklingen av föräldrastöd

Verksamhetsmål

Stötta utvecklingen av generellt föräldrastöd

Uppföljning

En inventering av vilka föräldrastöd som finns idag är gjord och arbetet med att föra dialog kring hur föräldrastödet kan utvecklas är igång.

Miljöer och produkter

En säker och trygg kommun

Verksamhetsmål

Att arbeta fram ett förslag på en ny ansökan enligt kommunfullmäktiges beslut 2009.

Uppföljning

En grupp bestående av säkerhetssamordnare, folkhälsoplanerare samt utvecklingsledare har arbetat fram ett förslag på ett underlag för en återcertifiering under 2011. Vi har även deltagit i ett Västra Götalands nätverk för säkra och trygga kommuner. Töreboda var värd kommun för detta nätverk i september månad.

Barnsäkerhet

Verksamhetsmål

Att arbeta skadeförebyggande för barn och ungdomar. Att med fördel göra detta även i samverkan med andra kommuner. Att skapa trygga utomhusmiljöer.

Uppföljning

Barn och ungdomssäkerhetsgruppen anordnade en barn och ungdomssäkerhetsdag på torget i Töreboda. Denna dag genomfördes i september. De aktörer som medverkade var räddningstjänst, ambulans, civilförvaret, rädda barnen, Röda korset, Polis, primärvård, tandvård, socialtjänstens ungdomsavdelning, ungdomsmottagning, fritidsgården, utbildningsansvarig för våra hjärtstartare, Töreboda hästklubb samt musikskolan. Vi följde sedan upp denna dag med enkäter till de deltagande. Vi fick en hel del förslag och synpunkter som vi tar med oss till nästkommande år. Denna dag ledde även till att gruppen inbjöds till ambulansstationen i Skövde tillsammans med kommunens politiker för att diskutera ett framtida samarbete kring förebyggande insatser.

Lekplatsen som stod klar under året har bidragit till diskussioner och dialog kring en utveckling av dels denna befintliga lekplats samt till att utveckla liknande projekt i våra kranskommuner.

Vår roll up utställning gällande förebyggande information flyttas runt i kommunen. Den har varit på familjecentralen, BVC, biblioteken samt på förskolorna. Tanken är att den ska till badhuset så fort detta blir klart efter ombyggnad.

Informationstavlor håller på att sättas upp på samtliga lekplatser i kommunen. Dessa talar om var du befinner dig samt var du ringer om något är trasigt.

Gruppen har inlett diskussioner med arrendatorn på campingen om vikten av att det finns badvakter för att säkerställa att ingen råkar illa ut.

En blankett att fylla i för skolor och förskolor gällande tillbudsrapportering håller på att revideras och kommer att kunna börja användas under nästkommande år.

Vi har haft besök av Falköping och Borås för att ta del av deras barnsäkerhetsarbete samt utbyta erfarenheter med varandra.

Folkhälsorådet har köpt in ytterligare en hjärtstartare som enligt önskemål ska placeras vid Kanalen. Vi kommer att i samband med detta utbilda personal. Vi kommer även med hjälp av den samordnande funktionen gällande hjärtstartaren ta fram en förteckning på vilka som fått utbildningen och lista dessa på strategiska ställen samt upprätta en förteckning och en karta över vart hjärtstartarna finns, denna kommer även att ligga ute på kommunens hemsida.

Säkerhetsgruppen för Äldre och Funktionshindrade

Verksamhetsmål

Att utveckla det skadeförebyggande arbetet mot äldre och funktionshindrade. Dels genom att arrangera information och tematräffar för berörd personal så att de får möjlighet att öka säkerhetstänkandet och dels genom att informera målgruppen. Att öka medvetenheten både hos personal och de äldre själva om vilka faktorer som bidrar till fallolyckor. Att genomföra en folkhälsodag på vårdcentralen med tema äldre.

Uppföljning

SÄF gruppen har under året haft sex mötestillfällen. Ytterligare fler aktörer har involverats i gruppen för att olika yrkesprofessioner ska få en samsyn kring det skadeförebyggande och främjande arbetet. Det skadeförebyggande arbetet fortlöper dels genom hemfixartjänsten som erbjuds till boende i kommunen. Genom folkhälsorådet har ytterligare halkskydd att kunna lägga under mattorna i hemmen köpts in beroende på att detta uppskattades under föregående år av dem som då fick ta del av detta. Under året har sponsringen från Folkhälsorådet gällande halkskydd varit uppskattad, ett 50 tal har köpts in och samtliga är slutsålda. En folkhälsodag med tema äldre genomfördes den 1 oktober på den internationella äldresäkerhetsdagen. Vi samarbetade med MSB (myndigheten för samhällsskydd och beredskap) genom beställning av deras material *peppar peppar*... Detta material kommer fortsättningsvis sjukgymnastiken samt hemfixaren att använda. Även anhörigstödjare tar med sig informationsmaterial samt checklista vid de hembesök hon gör hos 75-åringarna. De aktörer som medverkade vid folkhälsodagen var Polis, apoteket, röda korset, korpen, biståndsbedömare, syn och hörselkonsulent, hemfixare, kurator, anhörigstödjare som erbjöd bland annat taktill stimulering, sjukgymnastik et cetra. Under året som gått så har flera projekt blivit permanentade i verksamheten. Projekt på *väg mot ökat oberoende* samt *senior allert*. Detta gör att SÄF gruppen kommer att titta på en ny inriktning inför nästkommande år. Vi kommer att inleda året med ett möte med samtliga enhetschefer och ställa frågan om vilket behov de ser samt presentera det aktuella statistiska underlag som vi tagit fram.

Hälsofrämjande hälso och sjukvård

Internt hälsoråd

Verksamhetsmål

Verka för goda matvanor och en bättre tandhälsa. Verka för att utöka förskrivning av FaR.

Uppföljning

Tandvård, primärvård och folkhälsorådet har under året samverkat under uppmärksamhetsveckan. Då visades film i respektive väntrum och både inom primärvård och tandvård talades det med besökarna om kost och fysisk aktivitet. Även broschyrer delades ut och det affischerades extra mycket kring detta tema.

Fysisk aktivitet

Verksamhetsmål

Arrangera möte tillsammans med pensionärsföreningarna för att se vilket stöd de behöver för att genomföra denna aktivitet.

Uppföljning

Förfrågan ställdes till pensionärsföreningarna och det fanns inget intresse. Föreningen Korpen driver dock verksamhet gällande dans för äldre. Därför skulle det under nästkommande år kunna bli aktuellt för rådet att stötta denna förening i detta arbete så att det gagnar de deltagande.

Vandrande skolbussar

Verksamhetsmål

Att starta vandrande skolbussar och genom detta nå det övergripande målet som är att öka medvetenheten kring resvanor.

Uppföljning

Agenda21 samordnaren har gemensamt med Folkhälsoplaneraren haft möte med rektorer kring frågan samt delat ut en informations DVD till skolorna. Agenda21 samordnaren har även deltagit i föräldramöten fört en dialog. Dock uppstod inte intresse för vandrande skolbussar trots att trafiksituationen kring skolorna varit uppe som ett diskussionsämne på folkhälsorådet vid ett flertal tillfällen.

Klassutmaning

Verksamhetsmål

Arrangera en klassutmaning som syftar till att öka andelen elever och lärare som går/cyklar eller åker kollektivt till skolan.

Uppföljning

Folkhälsoråden i Mariestad, Töreboda och Gullspångs kommuner i samverkan med Agenda 21 och Lokala Trafiksäkerhetsrådet arrangerade *Klassutmaningen – Gå eller cykla till skolan*. Drygt 880 elever från 53 klasser har deltagit i årets klassutmaning. Genom att minska bilåkandet till skolan främjas fysisk aktivitet samtidigt som miljön och trafiksäkerheten till skolorna blir bättre. Vinnade klasser f-3 var 1:a Gullstensskolan yngre förberedelseklass, 2:a Regnbågsskolan klass 3, 3:a Kilensskolan Förskoleklass Solen. Vinnare i grupp åk 4-6, 1:a Lyrestads skola klass 5, 2:a Österåsens skola klass 5, 3:a Grangärdets skola klass 5. Samt utlottning till en klass i varje kommun Hasslerör klass 6, Gullstensskolan yngre klass 3-4b, Älgårås skola klass 5

Cykla och gå till jobbet

Verksamhetsmål

Att uppmuntra till ett stort deltagarantal i kampanjen och utöka erbjudandet till att gälla även övriga inom näringslivet i kommunen. Alla företag som har fler än fem anställda bjöds in att delta i kampanjen.

Uppföljning

Folkhälsorådet har tillsammans med energirådgivarna och agenda 21 samordnaren *inom kommuner i samverkan* genomfört en Cykla och Gå till jobbet kampanj för de anställda inom kommunen och övrigt näringsliv. Satsningen blev återigen lyckad och var uppskattad bland de deltagande. Det var 99 deltagande i kampanjen, vilket var nästan exakt samma deltagarantal som föregående år.

Mösatrampet

Verksamhetsmål

Att stötta och stödja tävlingen

Uppföljning

Folkhälsorådet stöttade tävlingen med annonskostnad samt priser. Deltagarantalet var stort och i princip detsamma som föregående år.

Stavgångsgrupp

Verksamhetsmål

Att stötta befintlig grupp

Uppföljning

Deltagarantalet har stadigt ökat i den befintliga grupp Folkhälsorådet stöttar med annonskostnad två gånger om året samt genom priser.

Hälsoslingan Töreturen

Verksamhetsmål

Verka för att hälsoslingan nyttjas samt göra den tillgängligare genom att efterlikna konceptet med *hälsans stig*.

Uppföljning

Det har inte arbetats med Slingans uppdatering under året. Detta på grund av att ansvarig inte hunnit med det. Slingan används dock i befintligt skick och tankar kring en utveckling pågår.

Matvanor och livsmedel

Goda matvanor på högstadiet

Verksamhetsmål

Genomföra en fruktvecka samt en hälsodag för att öka medvetenheten kring kostens betydelse för individens välmående.

Uppföljning

Under våren har den sedvanliga fruktveckan för eleverna på Centralskolan genomförts. Syftet med att Folkhälsorådet under en vecka bjöd eleverna på frukt var att återinföra fruktstunden på högstadiet och låta eleverna bli uppmärksamma på vad ett mellanmål bestående av frukt under dagen kan åstadkomma i ökad koncentration. Genom att uppmana lärarna att ge eleverna utrymme till att få äta frukt under lektionstid och kontakta de lokala säljarna att rabattera frukt till eleverna hoppades gruppen på att uppnå syftet att eleverna väljer frukt framför godis och att de ska få ökad energi under dagen och orka med skolarbetet bättre. Vi har nu genomfört fruktveckan för andra året i rad och i enkäten som delades ut så var elever och lärare odelat positiva.

Skolmatsakademin

Verksamhetsmål

Att stötta kommunens skolor i arbetet med utvecklingen av mat och miljö.

Uppföljning

Kommunen är med i Västra Götalandregionens nätverk Skolmatsakademin för andra året i rad. Kostpersonal och kostchef har deltagit i de utbildningar som de har deltagit i. Vi har även deltagit i Hushållningssällskapets projekt *fokus matglädje* som medfinansierades av jordbruksverket. Folkhälsorådet och kommunstyrelsen delade lika på resterande del. Projektet ledde till att kostpersonalen fick inspiration och utbildning och att ett förslag på en kostvision samt en policy arbetats fram. Detta i samråd med kommunchef, kommunalråd och samtliga berörda verksamheter. Denna kommer att presenteras för politiken under våren 2011. Samtidigt kommer en kostutredning att presenteras för politiken. Därefter kan kommunen börja arbeta fram en handlingsplan som ska gälla för den offentliga kosten. En enkät har gjorts under våren där samtliga elever i åk 3,6 och 9 tillfrågades om hur de upplevde skolmat, miljö och bemötande av personal. Även en enkät där personal tillfrågades genomfördes. Detta var underlaget till att arbetet med den offentliga kosten påbörjades. Enkäten genomfördes tillsammans med fyra andra kommuner i östra Skaraborg. Vi startade även upp ett samarbete som vi kallar KNÖS, vilket står för kostnätverket östra Skaraborg. Vi har fram till dags dato en ansökan som ligger hos jordbruksverket gällande en förfrågan om att utveckla nätverket och utbyta erfarenheter med andra nationellt. Planering finns även för att samarbeta med aktiviteter kring kost och kultur i detta nätverk vecka 19 under uppmärksamhetsveckan. 2010 har planering skett och detta kommer att genomöras under 2011. Kost personalen i våra kommuner har också varit hos varandra på studiebesök för att ta del av varandras erfarenheter. Vi har även deltagit i Vara kommuns inspirationsdags som genomfördes under november månad i projektet *Nationellt centrum för måltiden*.

Tobak, alkohol, narkotika, dopning och spel

Antilångningskampanj

Verksamhetsmål

Att delta i Västra Götalandregionens och Länsstyrelsens antilångningskampanj.

Uppföljning

I samband med att kampanjen genomfördes stod Brå representanter vid Systembolaget och träffade kommunens invånare. Vi hade pluggannonser och pressinformation tillsammans inom kommuner i samverkan. De rosa affischerna var utplacerade i kommunen under två veckor under våren. Ett uppföljningsmöte har genomförts på polishuset i Skövde där samtliga deltagande kommuner i Skaraborg var representerade ring som visade på en upplevelse av att kampanjen inte upplevdes som lika effektiv längre. Det har skett en minskning i antalet affischer som respektive kommun får tilldelat sig och det blir en tillväxning efter ett antal år. Därför diskuterades ett nytt koncept inför nästkommande år.

Social marketing

Verksamhetsmål

Alkoholkampanj med syfte att uppmärksamma rattonykterhet.

Uppföljning

Under våren samt under december månad genomfördes en trafiknykterhetssatsning . Detta var ett samarbete mellan Folkhälsoråden i Mariestad, Töreboda och Gullspångs kommuner, Polis, NTF Skaraborg och Mariestads trafikinformator. Kampanjen i december genomfördes i samband med Polisens insatsvecka med trafiknykterhetskontroller. Informationsbrev med material till restauranger med budskapet *Don't drink and drive* skickades ut. En pressinformation med samtliga deltagande aktörer skedde under vecka 50.

ÖPP

Verksamhetsmål

Arbeta efter metoden

Uppföljning

Programmet har genomförts. Året inleddes med ett möte där samtliga utbildade lärare inklusive personal från Team Flexus delade upp samtliga föräldramöten mellan sig. Information och diskussion har kommit till stånd på föräldramöten. Ytterligare en personal har utbildats under året. I dagsläget är det fem personer som är utbildade inom denna metod. Vi har även i år skickat hem en uppföljningsenkät till vårdnadshavarna med frågeställningen om hur de har upplevt informationen. Svaren varierade även i år och föräldrarna upplevde att det var positivt att frågan

aktualiserades. Dock upplever de att den information som ges är upprepningar och att de redan hört det som sägs. Många hade därför en önskan om att istället få ta med sig ungdomarna till föräldramötet och eventuellt olika aktörer såsom polis, ambulans, socialtjänst et cetera kunde finnas med och både förälder och ungdom kunde få ställa frågor samt få information. De som genomfört informations och diskussionstillfällena upplevde att föräldrarna hade ett nytt behov av ett annat föräldrastöd och de upplevde att denna metod spelat ut sin roll. Däremot kan de som är utbildade ta med sig den erfarenhet de har och vara med vid utvecklandet av en ny form av stöd. Inför nästkommande år kommer detta att planeras in i hela kommunens föräldrastödsplanering.

Sista natten med gänget

Verksamhetsmål

Att erbjuda ett drogfritt alternativ och bryta trenden av alkoholförtäring på skolavslutning.

Uppföljning

Majoriteten av eleverna i årskurs nio åkte med på den arrangerade resan till Skara Sommarland. Detta är nu ett etablerat arrangemang som samtliga skolor i Skarborg medverkar i, därav har Folkhälsorådet spelat ut sin stöttande roll i sammanhanget. I nästkommande års planering så får skolorna söka pengar till de arrangemang de vill genomföra inom detta område.

Antitobaksinsatser

Verksamhetsmål

Att samtliga elever vid Centralskolan erbjuds ett antitobakskort. Att varje elev får ett hälsosamtal i samband med att antitobakskortet tas emot.

Uppföljning

De flesta elever i 6:an – 7:an är fortfarande rökfria. Det har dock skett en markant förändring i antalet rökande i de äldre åldrarna. Under året skulle samtliga elever i årskurs 6 erbjuds ett antitobakskort i samband med hälsosamtalet. Detta samtal har uteblivit under hösten, därför har inga kort erbjudits. Vi diskuterar nya sätt att arbeta förebyggande med tobaksfrågan. I verksamhetsplanen inför nästkommande år finns även inom detta område möjlighet för verksamheterna att ansöka om medel efter det behov de har.

Övrigt

Fokusområde för folkhälsoenheten Skaraborg

Verksamhetsmål

Arbete med fokusområde är en del i nu gällande samverkansavtal mellan hälso- och sjukvårdsnämnderna Östa och Västra Skaraborg och kommunerna i Skaraborg. Med fokusområde avses ett område eller befolkningsgrupp som anses angelägen att prioritera för en gemensam kraftsamling. Under 2008-2010 har fokusområdet varit Psykisk hälsa.

Uppföljning

Den 3 november arrangerades idébyttardagen, Det goda livet - Hur främjas psykisk hälsa hos barn och ungdomar i Lidköping. Under dagen deltog cirka 400 personer och vid kvällspasset ca 70 personer. Kvällspasset var speciellt riktat till föreningslivet och priset Skaraborgs bästa barn/ungdomsledare delades ut. Föreläsningar under dagen var *Bättre att stämma i bäcken än i ån* med Ingvar Nilsson, nationalekonom och *Ideellt arbete – en förutsättning för ett gott samhälle* med Sören Karlström, ordf. i SISU idrottsutbildarna Västergötland. Olika seminarier presenterades exempel på arbete mot utanförskap. Dagen avslutades med en paneldebatt där politiker och chefer från kommunerna och hälso- och sjukvårdsnämnderna deltog. Utvärderingsenkäten fick en 4 på en femgradig skala. Skara kommun bjuder in till nästkommande års konferens som genomförs den 2 november.

Vid idébyttardagen erbjöd Ingvar Nilsson kommunerna att delta i En utbildning för att värdera de socioekonomiska effekterna av prevention, tidiga och samordnade insatser samt rehabilitering. Mariestad, Töreboda, Tibro, Falköping, Lidköping samt Hälso- och sjukvårdskansliet har beslutat att delta i utbildningen som genomförs vid 3 x 2 dagar under 2011.

Föreläsningsserie Livsstil och hälsa, MTG

Verksamhetsmål

Arrangera föreläsningar i samarbete med studieförbunden och kulturförvaltningen om samhällsaktuella frågor.

Uppföljning

Under året har tre föreläsningar genomförts i de tre kommunerna. Christoffer Lindhe inledde föreläsningsserien i Mariestad med *Kraft att gå vidare* med ca 30 besökare. Gillis Hellberg föreläste i Hova om *Mat i allmänhet och grynkorn i synnerhet* för ca 70 åhörare. Karin Thunberg avslutade årets föreläsningsserie i november med. *När livet går sönder behöver vi tre ben att stå på* med ca 20 besökare.

Gemensam utbildningsdag för Folkhälsoråden inom MTG

En gemensam fortbildningsdag *Investera i Folkhälsa* för Folkhälsorådet politiker i Mariestad, Töreboda och Gullspåns kommuner genomfördes den 1 juni. Föreläsare var Jan Linde, ordförande i Svensk förening för folkhälsa hans utgångspunkt var arbetsmaterialet *Investera i Folkhälsa*. Rutger Gram från Folkhälsokommitténs kansli presenterade. *Folkhälsopolitisk policy*. Folkhälsoenheten presenterade behovsunderlag med rubriken *Hur ser hälsoutvecklingen ut i våra kommuner*.

Revideringen av folkhälsoplanen 2007-2010 påbörjades vid fortbildningsdagen *Investera i Folkhälsa*. En processdag genomfördes i december med ledande tjänstemän och politiker i Folkhälsorådet. Vid processdagen gjordes en uppföljning av nuvarande folkhälsoplan samt rådslag kring inriktning för framtida folkhälsoplan. Ett arbetsmaterial är framtaget till det nya folkhälsorådet 2011 för vidare arbete med folkhälsoplan 2011-2014.

Budget

Folkhälsorådets budget finansieras av Töreboda kommun samt av västra Götalandsregionen båda parter avsatte vardera 10 kr per kommuninvånare, baserat på 9 400 invånare. Avsatta medel är totalt 188 000 kr varav 187 000 kr förbrukades. Under 2010 blev det ett överskott på 1000 konor varav 500 kronor återbetalades till vardera huvudman.

Verksamhet	Budgeterat	Förbrukat	Avvikelse
Ekonomisk och social trygghet	35 000	35000	0
BRÅ	9400	9400	0
Barn och ungdomars hälsa			
Hälsofrämjande arbete	20.000	20000	0
Arbetsgruppen för barn och ungas hälsa	12.000	11600	400
Miljöer och produkter			
Barnsäkerhet	10.000	10.000	0
SÄF	10.000	9500	500
Hälsofrämjande sjukvård			
Internt hälsoråd	5.000	5000	0
Fysisk aktivitet	15.000	15.000	0
Matvanor och livsmedel	10.000	10.000	0
Tobak ,alkohol, narkotika	20.000	20.000	0
Övergripande arbete	32.200	32.100	100
Fokusområde psykisk hälsa, 1 kr/inv	9400	9.400	0
Totalt	188.000	187.000	1000